

KONFERENCA VZHODNIH IN JUGOVZHODNIH EVROPSKIH DRŽAV O DVOSTRANSKEM SODELOVANJU NA PODROČJU CIVILNE ZAŠČITE V HEYROTHSBERGU

Bojan Ušeničnik*

V Heyrothsbergu v ZR Nemčiji je bila 29. in 30. septembra 1992. leta prva mednarodna konferenca o medsebojnem sodelovanju na področju civilne zaščite in varstva pred katastrofami. Udeležili so se je predstavniki Albanije, Belgije, Bolgarije, Danske, Estonije, Finske, Kanade, Hrvaške, Letonije, Litve, Moldavije, Nizozemske, Avstrije, Poljske, Ruske federacije, Slovenije, Češke in Slovaške, Ukrajine, Madžarske, Belorusije in Zvezne republike Nemčije, sodeloval je tudi predsednik komisije Evropske skupnosti za okolje, jedrsko varnost in civilno zaščito.

Namen konference je bil začeti oz. poglobiti dvostransko sodelovanje med državami pri zaščiti in reševanju ob naravnih katastrofah in drugih velikih nesrečah. Prispevala pa naj bi tudi k poglobitvi medsebojnega zaupanja in k razvoju dobrososedskih odnosov med evropskimi državami.

Obravnavane so bile naslednje težiščne teme:

- vpliv zgodovinskih sprememb v Evropi na sodelovanje na področju civilne zaščite,
- medsebojno obveščanje o nevarnostih naravnih in drugih nesreč ter medsebojna pomoč pri premagovanju posledic nesreč,
- predstavitev nemškega sistema zaščite in reševanja ob naravnih katastrofah in drugih velikih nesrečah.

Pokazalo se je, da obstajata velik interes in pripravljenost evropskih držav za sodelovanje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Še posebej je bil interes za sodelovanje pri zaščiti in reševanju ob morebitnih jedrskih in drugih velikih ekoloških nesrečah. Tako sodelovanje naj bi se odvijalo tako med posameznimi državami kot v okviru večstranskega sodelovanja ter v okviru regionalnih in evropskih integracij. ZR Nemčija je za razpravo pripravila tudi osnutek dvostranskega sporazuma o medsebojni pomoči ob naravnih katastrofah in drugih velikih nesrečah in udeležencem predlagala, naj o njem in o pripravljenosti ZR Nemčije za sklenitev takega sporazuma obvestijo svoje vlade. Udeleženci so že v svojih razpravah o osnutku tega sporazuma podprli temeljna načela o medsebojnem sodelovanju ter izrazili pripravljenost predlagati svojim vladam, da začnejo pogajanja za sklenitev takega

sporazuma z ZR Nemčijo. Ta je predlagala, naj bi bil osnovni namen tega sporazuma medsebojna pomoč ob katastrofah ali drugih velikih nesrečah, katerih posledice pomenijo veliko škodo in nevarnost za fizično integriteto ljudi in materialnih dobrin in ki jih država prosilka z lastnimi sredstvi očitno ne more obvladati. Ta dvostranski sporazum naj bi določal tudi vse pogoje za prostovoljno pomoč prizadeti državi podpisnici, če ta zanjo zaprosi, še posebej glede pomoči reševalnih enot, posameznih strokovnjakov in raznih oblik materialne pomoči. Državi podpisnici naj bi se s tem sporazumom tudi obvezali, da bosta formalnosti pri prehajanju državnih meja zmanjšali na minimum. S tem sporazumom naj bi se ustrezno uredilo tudi vprašanja usklajevanja akcij pomoči, pokrivanja stroškov teh akcij, kompenzacije in odškodnine za povzročeno škodo, nastalo v reševalnih akcijah, in druga vprašanja.

Udeleženci konference so soglasno podprli tudi predlog za pripravo evropske konvencije o medsebojnem sodelovanju pri zaščiti in reševanju ob velikih industrijskih nesrečah.

Zelo živahna razprava, zlasti o organizacijskih vprašanjih civilne zaščite, pa se je razvila ob predstavitvi nemškega sistema zaščite in reševanja. Izkazalo se je, da v posameznih državah obstajajo zelo različne organizacijske oblike civilne zaščite, velike razlike pa so tudi v stopnji njene pripravljenosti. Kot skupno značilnost sodobnega razvoja civilne zaščite v Evropi velja omeniti, da dobiva civilna zaščita vse pomembnejšo vlogo pri zaščiti in reševanju ob naravnih, tehničnih in tehnoloških nesrečah. Države namenjajo za to vse več sredstev, v nekaterih pa že razmišljajo, da bi civilno zaščito orga-

nizirali kot samostojen sistem pri zagotavljanju nacionalne varnosti.

ZR Nemčija je udeležencem konference ponudila tudi možnosti izobraževanja učiteljev in drugih strokovnih kadrov za zaščito in reševanje v njenih izobraževalnih ustanovah. Prva skupina predstavnikov tujih držav naj bi se izobraževanja v Nemčiji udeležila že v marcu 1993. leta. Ta predlog je zbudil veliko zanimanje.

Udeleženci so izrazili tudi željo, da bi se konferenca nadaljevala. Bila naj bi vsako leto v eni izmed držav vzhodne, srednje in južne Evrope. V sklepih je bil sprejet predlog predstavnika Ruske federacije, da naj bi bila naslednja, druga konferenca 1993. leta v Moskvi. Slovenska delegacija pa je z drugimi izmenjala mnenje o morebitnem predlogu za organiziranje tretje konference 1994. leta v Ljubljani. Vse po vrsti so izrazile naklonjenost takemu predlogu, zato je kasneje Republika Slovenija podala tudi uradni predlog.

Med sklepe konference je bil vključen tudi predlog slovenske delegacije, da države udeleženke prve konference do naslednje izmenjajo informacije o organiziranosti civilne zaščite, o razpoložljivih silah in sredstvih za zaščito in reševanje ter posredujejo podatke o kontaktnih osebah in inštitucijah zaradi medsebojnega obveščanja in pomoči ob nesrečah.